

здатної динамічно розвиватися відповідно до подальших викликів сучасності.

З метою реалізації вказаної Стратегії МВС спільно з заінтересованими центральними органами виконавчої влади розроблено план заходів щодо реалізації Стратегії, який затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.03.2012 № 140-р.

Зазначений план у частині удосконалення механізму державного регулювання у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху передбачає, зокрема:

- здійснення аналізу стану аварійності на дорогах та розроблення пропозиції щодо внесення змін до законодавства з питань безпеки дорожнього руху в частині посилення відповідальності за порушення його вимог;

- вивчення та аналіз досвіду застосування норм законодавства (європейської спільноти) ЄС у сфері безпеки дорожнього руху з метою подальшої адаптації національного законодавства до законодавства ЄС і розроблення відповідних нормативно-правових актів;

- подання Кабінетові Міністрів України узгоджених пропозицій щодо активізації роботи Координаційної ради з питань безпеки дорожнього руху.

Разом з тим на даний час залишаються недостатньо вирішеними такі актуальні питання, як чітке розмежування повноважень центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та створення системи ефективного контролю та впровадження механізмів забезпечення безумовного виконання вимог законодавства у сфері безпеки дорожнього руху.

#### *Література*

1. Подоляка А.М. Правове регулювання охорони громадського порядку в Україні / А.М. Подоляка.– Х.: ТД "Золота миля", 2008.– 352 с.

2. Денисюк С. Ф. Загальна характеристика адміністративної відповідальності за порушення правил дозвільної діяльності – сфері безпеки дорожнього руху [Електронний ресурс] / С. Ф. Денисюк // Право і Безпека.– 2009.– № 5 (32). Режим доступу:

[http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc\\_Gum/pib/2009\\_5/PB-5/PB-5\\_16.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/pib/2009_5/PB-5/PB-5_16.pdf).

## **СТАНОВЛЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: КОМПАРАТИВІСТСЬКИЙ ПІДХІД**

Концепція громадянського суспільства почала формуватися, міцніти та розвиватися на зорі нового часу, паралельно із становленням держави. Існують різні точки зору щодо часу виникнення громадянського суспільства: з виникненням людства; з виникненням держави; з переходом до капіталістичного суспільства. Дана концепція в сучасному її розумінні уособлює собою багатомірове прагнення людства про досконалішу форму співжиття, в основу якої ставиться індивід в усіх його проявах, і якому забезпечуються максимальні можливості для самореалізації в такому суспільстві. На думку В. С. Нерсисянца, термін "громадянське суспільство" походить від давньоримського слова *civitas*, що означає громадянську спільноту римлян. Член цієї общини (*civis* – громадянин) був, разом з тим, і суб'єктом римського цивільного права (*jus civile*). Слова *civitas*, *jus civile*, *civis* при цьому мали синкретичний (суцільний) зміст (без поділу на їх політичне і неполітичне значення). В подальшому їх неполітичне значення збереглося в термінах "громадянське суспільство", "цивільне право", а політичне значення – в терміні "громадянин" [1, с.278].

Проте, варта уваги позиція учених, згідно якої громадянське суспільство є аналогом буржуазного суспільства, від якого і отримало свою назву. Наприклад, у німецькій мові термін "громадянське суспільство" (*Bürger*) має два значення: громадянин і буржуа. Крім того, за Гегелем громадянське суспільство розкриває структуру буржуазних відносин, що дає підставу нам вважати, що основою громадянського суспільства є те ж саме буржуазне суспільство. Тому громадянське суспільство формується з переходом до капіталістичного суспільства, тобто є "продуктом" буржуазного суспільства. Н. Коркунов, вважає, що до початку XVIII століття "державу ототожнювали із суспільством" [2, с.3]. Саме в цей період дана концепція реально виступає "як реакція проти ідеалу середньовікової тиранії, як результат роздвоєння суспільного і приватного, суспільного і державного, права і моралі, світського і релігійного"[3, с.424] і пропонує якісно новий устрій суспільного життя.

Одним з філософів, який розробив першу логічно обумовлену концепцію громадянського суспільства є Томас Гоббс. Він запропонував но-

вий термін "стан природи", чи "природній стан" (status natura), в якому було відсутнє державне регулювання і орієнтація, що, в свою чергу, призводить до панування беззаконня, і, як наслідок, в такому стані, відбуваються "війни всіх проти всіх". В такому стані людина хоч і є істотою розумною, але ж вона все-таки дуже егоїстична, піддається емоціям і пристрастям, таким як властолюбство, жадоба багатства і наживи, егоїзм, бажання шкодити і заздрити оточуючим. Томас Гоббс вважає, що виходом із подібної ситуації може бути заключення усвідомленого і чітко обумовленого суспільного договору, за яким можна було б забезпечити мир у суспільстві, безпеку, життя і власність, спрямувати дії суспільства на досягнення загального блага, створення спільної влади, яка дбає про громадянський порядок. Отже, громадянське суспільство за Гоббсом існує і розвивається паралельно із становленням держави. В такій державі має існувати певна система органів, які б забезпечили впровадження демократичних змін в суспільстві і в державі, захищаючи інтереси як окремих осіб, так і суспільства в цілому. Ніколло Макіавеллі вважав, що в тогочасному суспільстві панують різні суперечливі інтереси, для якого характерним є меркантилізм, відсутність морального устою, а отже і людина в ньому егоїстична і жадна, а основні стимули її поведінки – бажання власності і безпеки (у народу) і влади (у їх правителів), а тому у людей відсутнє почуття патріотизму, не має належних духовних якостей. Цікавими є погляди розроблені Шарлем-Луї Монтеск'є про поділ законів на громадянські, які повинні регулювати не державні, не політичні відносини, і недержавні закони, що за допомогою права регулюють права і свободи громадян в політичній сфері. Вчений розділяє окремо громадянське суспільство і державу, яка, в свою чергу, є певною приналежністю, але не адекватністю, тотожністю громадянському суспільству. На його думку ні держава, ні громадянське суспільство, перебуваючи в діалектичній єдності і протилежності, не здатні існувати одна без одної, тобто бути цілком самостійними, а отже, – якщо зникне одна з цих категорій, то це матиме негативні наслідки в цілому для суспільства. Громадянське суспільство як наслідок еволюційного переходу від вільного співтовариства людей до організованого суспільства є ключовою ідеєю в концепції Жан-Жака Руссо. Таке суспільство утворюється внаслідок суспільного договору між людьми, метою якого є захист людей від майнових посягань, стихійних лих, інших обставин. Мислитель один із перших розробив теорію про те, що всі люди за походженням вільні, мають природні та рівні права, яких не вправі ніхто позбавити. Отже, в такому суспільстві не буде панувати беззаконня і всі підкорятимуться єдиній владі справедливого закону. Як бачимо, в погля-

дах і творах мислителів були вироблені перші погляди на громадянське суспільство, які стали основою для подальших наукових напрацювань в даній сфері. Серед усього різноманіття популярних теорій і концепцій (фашизм, комунізм, та ряд інших) концепція громадянського суспільства не лише не зникла з теоретичних дискусій, але і знайшла своє практичне впровадження в багатьох країнах світу.

#### *Література*

1. Нерсесянц В. С. Общая теория права и государства. Учебник для юридических вузов и факультетов./В.С. Нерсесянц/ – М.: Издательская группа НОРМА – ИНФРА. М, 1999.– 552с.
2. Сравнительный очерк государственного права иностранных держав / Н. Коркунов. Ч.1, Государство и его элементы. С. Петербург.– 1890.– 163с.
3. Общая теория права и государства : Учебник // Под ред. В. В. Лазарева.– 2-е изд., перераб и допов.: Юристь, 1996.– 472с.

УДК 658.7:656 (043.2)

**Водоласкова К. Ю.,**  
провідний фахівець тендерно-договірного відділу  
державного підприємства  
"Міжнародний аеропорт "Бориспіль", м.Київ, Україна

### **ВПЛИВ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ НА ПОДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ**

До джерел транспортного права належать, зокрема, міжнародні договори, які укладаються між Україною та іншими країнами з приводу забезпечення міждержавної транспортної діяльності, а також договори між транспортними підприємствами і організаціями України і зарубіжних країн [1]. Особливої ролі набувають міжнародні джерела права в час проголошення Україною європейської інтеграції як одним з основних пріоритетів української державної політики, що має своїм наслідком адаптацію та гармонізацію законодавства України із вимогами європейських *acquis communautaire* [2].

З початку 80-х років європейське законодавство було спрямоване на відкриття транспортних мереж між державами шляхом, по-перше, лібералізації окремих транспортних ринків держав та, по-друге, загальноєвропейської уніфікації чинних для національних транспортних ринків конкурентних умов, тобто оптимізації конкуренції [3].